

TOXOPLASMOSE BIJ KINDERWENS EN ZWANGERSCHAP

Het kind dat in een baarmoeder groeit, is geheel afhankelijk van zijn moeder. Alle stoffen die het nodig heeft voor zijn groei en ontwikkeling krijgt het aangevoerd via het bloed van de moeder. Maar het deelt ook mee in de schadelijke stoffen waarmee zij in aanraking komt. En dat kan voor het kind slechte gevolgen hebben. In dit blad vindt u informatie over toxoplasmose.

Wat is toxoplasmose?

Toxoplasmose is een infectie die ontstaat door een heel klein diertje, een parasiet, die met het blote oog niet eens te zien is. Echt ziek wordt u er niet van. Hoogstens bent u lusteloos, heeft u lichte koorts en opgezette klieren. Heeft u eenmaal toxoplasmose gehad, dan vormt het lichaam antistoffen die het lichaam beschermen tegen nog een infectie met de parasiet. Veel mensen hebben die bescherming al zonder te weten dat ze de infectie hebben doorgemaakt. Toch blijkt dat een groot deel van de zwangere vrouwen (45%) geen antistoffen tegen toxoplasmose heeft.

Welke gevolgen heeft toxoplasmose op een ongeboren kind?

Als de moeder vlak voor of tijdens de zwangerschap toxoplasmose heeft, kan het kind de infectie krijgen via de placenta. In tegenstelling tot de moeder loopt het ongeboren kind wel degelijk gevaar. Het kan er ernstige afwijkingen door krijgen. Bijvoorbeeld van het zenuwstelsel (waterhoofd) en aan de ogen (blindheid). Vaak merkt u pas later dat het kind vóór zijn geboorte geïnfecteerd was. Veel oogklachten kunnen bijvoorbeeld veel later tot uiting komen. De kans op een infectie bij het kind en het optreden van een aangeboren aandoening hangen af van de zwangerschapsduur.

Aangeboren toxoplasmose komt bij 1 op de 1.000 zwangerschappen voor. Gelukkig wordt de parasiet niet altijd door de moeder op het kind overgedragen.

En mocht de aanstaande moeder een ernstige toxoplasmose-infectie hebben, dan kunnen geneesmiddelen helpen. Hoe sneller de infectie ontdekt wordt, hoe beter de medicijnen hun werk kunnen doen.

Hoe krijgt u toxoplasmose?

De kat is 'gastheer' van deze parasiet. Via de uitwerpselen van vooral jonge katten, verspreidt de parasiet zich. De mens raakt besmet via de mond. Als u bijvoorbeeld eerst met uw handen aan de kattenbak zit, of in de aarde van een tuin, en daarna uw handen niet wast, geeft u de parasiet de gelegenheid om in uw lichaam te komen. U kunt ook toxoplasmose krijgen door het eten van besmet koeien-, schapen- of varkensvlees dat niet goed gekookt of gebraden is. U krijgt **geen** toxoplasmose door de kat of het vee aan te raken.

Wat te doen?

Het is niet nodig de kat uit huis te doen. Het dier scheidt na een infectie de inactieve vorm van de parasieten maar een paar weken in zijn leven uit. Vaak heeft hij in die periode dan diarree. Deze parasieten kunnen tot enige jaren in leven blijven.

Het is dus beter het zekere voor het onzekere te nemen en er als aanstaande moeder voor te zorgen dat u niet in aanraking komt met de uitwerpselen van de kat. Laat iemand anders dus de kattenbak verschonen als u zwanger wilt worden en zolang u zwanger bent. Dagelijks schoonmaken van de kattenbak verhindert dat de parasiet zich vermenigvuldigt in de bak.

Omdat u niet weet waar bezoekende katten hun ontlasting laten, moet u eraan denken om met handschoenen aan in de tuin te werken in de periode dat u zwanger wilt worden of dat al bent. Wees voorzichtig met ongewassen groente. Was die altijd goed.

In rauw vlees kan de toxoplasmose-parasiet voorkomen. Bak het vlees altijd door en door gaar, zodat hij vernietigd wordt. Broodbeleg zoals biefstuk tartaar, filet Americain, rauwe rosbief en ossenworst kunnen beter even niet op het menu. Let op goede hygiëne in de keuken.

Praat erover

Denkt u dat er iets niet in orde is: voelt u zich steeds maar moe of lusteloos, heeft u lichte koorts of huiduitslag, zeg het dan dadelijk tegen uw huisarts of, als u al zwanger bent, uw verloskundige. Zij kunnen door bloedonderzoek proberen duidelijkheid te geven of er reden is voor ongerustheid.

Alles op een rijtje

Toxoplasmose van de moeder kan gevaarlijk zijn voor het ongeboren kind. U krijgt de infectie via de uitwerpselen van katten en het eten van besmet vlees dat onvoldoende verhit is. Wees dus voorzichtig:

- * Laat iemand anders de kattenbak elke dag legen en goed schoonmaken.
- * Werk niet zonder handschoenen aan in de tuin.
- * Was groente goed voor u ze gebruikt.
- * Eet alleen vlees dat door en door gaar is, want de parasiet kan erin voorkomen.
- * Als u zich ook maar even onzeker voelt, moet u erover praten met uw huisarts of verloskundige.

Colofon

© VSOP, november 2000

Met medewerking van prof.dr. D. Lindhout, kinderarts en hoogleraar medische genetica, Universitair Medisch Centrum Utrecht.

Bestelnummer 2317

De publicatie kwam tot stand dankzij

Uit de serie zwangerschap en informatiebladen zijn te bestellen:

roken en alcohol, bloedverwantschap, chromosoom-afwijkingen, diabetes, epilepsie, foliumzuur, HIV-virus, latere leeftijd, medicijnen, rode hond, schadelijke stoffen, straling, toxoplasmose.

Voor een overzicht van alle informatiematerialen kunt u contact opnemen met het Erfocentrum.

Vragen over erfelijkheid en gezondheid?

Bel, mail of surf

Erfolijn: 0900-66 555 66 (€0,25 per minuut)

Email: erfolijn@erfocentrum.nl

Website: www.erfelijkheid.nl

Het Erfocentrum is een initiatief van de Vereniging Samenwerkende Ouder- en Patiëntenorganisaties betrokken bij erfelijkheidsvraagstukken (VSOP)